

Agnieszka Matwis

**Projekt PROM - system pomyślnej
adaptacji w szkole - budowanie współpracy
pomiędzy przedszkolem a szkołą**

Agnieszka Matwis • Projekt PROM - system pomyślnej adaptacji w szkole - budowanie współpracy pomiędzy przedszkolem a szkołą •

Program Prom powstał w trosce o dalsze losy absolwentów Przedszkola Integracyjnego przy ul. Wolumen w Warszawie, które prowadzi Pani Anna Florek. Z jej inicjatywy, dzięki wsparciu nauczycieli i specjalistów z tej placówki oraz dużemu zaangażowaniu rodziców od 6 lat jest realizowany w Szkole Podstawowej Niepublicznej nr 38 z Oddziałami Integracyjnymi im. Ireny Sendlerowej w Warszawie przy ul. Skrajnej 10.

PROM - czyli system pomyślnej adaptacji do klasy I - system wspierania dzieci ze specjalnymi potrzebami edukacyjnym, ich rodziców i nauczycieli. Wszystkie działania są omawiane z rodzicami, a dzięki ich akceptacji i współpracy proces adaptacji jest efektywniejszy. Nauczyciel otrzymuje pomoc (wskazówki, wypracowane sposoby postępowania, system pracy, poznaje dziecko w różnych sytuacjach w otoczeniu przedszkolnym) dzięki temu ma poczucie, że poradzi sobie z prowadzeniem dziecka do szkoły.

Celem głównym tego programu jest wyeliminowanie wszystkich niepożądanych następstw okresu adaptacji ucznia ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi rozpoczynającego naukę w szkole czyli:

- zachowań niepożądanych (np. wydawanie dziwnych dźwięków),
- wycofania (zamknięcia, braku reakcji na otoczenie),
- agresji lub autoagresji - jako odpowiedzi na niezrozumiałe sytuacje,
- wykluczenia (rówieśnicy nie akceptują, a nawet boją się dziecka które, zachowuje się inaczej).

Do szkoły uczęszcza 11 uczniów ze spe, w tym 7 to absolwenci przedszkola, którzy dzięki temu programowi pomyślnie przekroczyli próg szkoły, a ich rodzice przyprowadzili tu swoje pociechy w poczuciu, że będą właściwie zaopiekowane. W tym roku szkolnym pierwsze z tych dzieci - Basia zakończy naukę w szkole podstawowej i już czynione są przygotowania do pracy z nią w gimnazjum. Jestem przekonana, że z poczuciem sukcesu dla niej, jej rodziców i nauczycieli Basia zakończy II etap edukacyjny i bez obciążeń wkroczy w następny, a ma to niebagatelny wpływ ma system pomyślnej adaptacji PROM.

PROM - system pomyślnej adaptacji w klasie I

PI-----PROM-----SPN nr 38.

P - Przedszkolak, Pierwszoklasista

R- Rodzice

O - Otoczenie przedszkolne. Otoczenie szkolne

M - Mentor czytaj przewodnik

--- - lina - więź

Przedszkolak, który jest objęty systemem pomyślnej adaptacji to dziecko ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, które niebawem trafi do I klasy. Nie wszystkie dzieci ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi muszą być objęte tym programem - na pewno powinny uczestniczyć w nim te, które mają problemy natury emocjonalnej bądź społecznej. Takie, które mają trudności w nawiązywaniu kontaktów z rówieśnikami i nauczycielami, czy też te dla których nowe miejsca i sytuacje stanowią trudność, z którą nie są w stanie same sobie poradzić. Czyli będą to przedszkolaki u których zdiagnozowano autyzm, ADHD, Zespół

Aspergera, ale mogą to też być wszystkie inne dzieci ze spe, które mają zaburzoną sferę emocjonalną i społeczną z innych względów niż niepełnosprawność. Dzięki działaniom w ramach PROM były przedszkolak, we wrześniu już **pierwszoklasista** jest objęty specjalistyczną opieką, będącą kontynuacją pracy z dzieckiem w przedszkolu. Natomiast nauczyciel prowadzący dziecko może wtedy zadbać o pełne i racjonalne wykorzystanie potencjału dziecka. Bo obraz dziecka nie jest zaburzony nową, trudną sytuacją (nowe otoczenie, nieznanymi ludziami, brak komunikacji) czyli brak poczucia bezpieczeństwa.

Rodzice występują z wnioskiem o realizację PROM-u, to oni dokonując wyboru SPN 38 wiedzą, że szkoła współpracuje z przedszkolem i ten wybór jest w dużym stopniu podyktowany takim stanem rzeczy. Przedszkole, które do tej pory zapewniało duże poczucie bezpieczeństwa prowadząc ich dziecko najefektywniejszymi metodami pracy, mając na uwadze troskę o dalsze jego losy pomaga **rodzicom** w podejściu jak najlepszej decyzji w wyborze szkoły. Program PROM nie mógłby być realizowany bez zaangażowania rodziców, daje on im też możliwość poznania placówki i całego nowego otoczenia szkolnego dziecka, a to sprawia, że **rodzice** czują się w nowej sytuacji bezpiecznie, co jest niezmiernie pożądane gdyż swoje poczucie zagrożenia, niepewności zawsze przenoszą na dziecko. W końcu są niezmiernie potrzebni do tworzenia IPET (Indywidualny Program Edukacyjno-Terapeutyczny) bo ich akceptacja i wsparcie w realizacji wszystkich planów wobec dziecka jest niezbędne i niezastąpione.

Otoczenie przedszkolne - w tym konkretnym przypadku to Przedszkole Integracyjne przy ul. Wolumen. Jest to miejsce gdzie nauczyciel wspierający na początku obserwuje dziecko, potem nawiązuje z nim pierwsze kontakty w zabawie, w sytuacjach zadaniowych czy w końcu pomaga dziecku w trudnościach. W ten sposób buduje więź, która powoduje, że dziecko akceptuje obecność nowej osoby w swoim otoczeniu. Tutaj poznaje metody i system pracy z dzieckiem, może tu też liczyć na wsparcie i doradztwo specjalistów do tej pory zajmujących się dzieckiem. Często zdarza się, że z otoczenia przedszkolnego zostają przeniesione ważne elementy związane z metodami pracy z dzieckiem np. plan aktywności, bez którego dziecko nawet w znanym sobie środowisku nie jest w stanie sobie poradzić. **Otoczenie przedszkolne** jest miejscem gdzie w pełni nauczyciel może dowiedzieć się co dziecko osiągnęło w poprzednim etapie edukacyjnym. Pomogą mu w tym: wywiad z nauczycielami, specjalistami, wspólna analiza dokumentacji dziecka. To jest konieczne do stworzenia IPET, który ma być dla dziecka wsparciem od września w klasie I, a nie dokumentem stworzonym tylko w oparciu o orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego - bo wtedy IPET staje się dokumentem dokumentu, a nie programem spójnym z rzeczywistością edukacyjną i terapeutyczną dziecka.

Otoczenie szkolne - to w tym przypadku SPN nr. 38, jest to placówka, której zadaniem jest przygotowanie nauczycieli i specjalistów do podjęcia pracy z dzieckiem. Tutaj przyprowadzają dziecko rodzice, a czeka na nich znany im już nauczyciel. Pierwsze spotkanie w szkole dziecko odbywa w towarzystwie rodziców i nauczyciela. Zwiedzają razem pomieszczenia szkolne, organizują wspólną zabawę w sali lekcyjnej. Następnym krokiem jest wprowadzenie dziecka (w ramach zajęć adaptacyjnych dla wszystkich przyszłych pierwszoklasistów, od lutego raz w miesiącu) do grupy. I tu dziecko jest otoczone nie tylko opieką nauczyciela wspierającego, ale też rodziców, tak jak inne dzieci biorące udział w tych zajęciach. To jest jeden z ważniejszych momentów całego przedsięwzięcia ponieważ

znajomość dziecka pozwala nauczycielowi w porę pomóc mu w trudnościach i zapobiec pojawieniu się zachowań niepożądanych, a w rezultacie porażce w pierwszym spotkaniu z grupą rówieśników. Na następne spotkania tego typu dołączają specjaliści ze szkoły – ich zadaniem jest obserwacja dziecka i nawiązanie relacji w trakcie zabawy - co pomaga w następnym etapie czyli pracy indywidualnej z dzieckiem.

Zajęcia adaptacyjne dla przyszłych pierwszoklasistów zostają zakończone w czerwcu, ale dzieci objęte PROM-em są zapraszane na akcje LATO W MIEŚCIE (dwa pierwsze tygodnie wakacji) i wtedy nauczyciel wspierający uczy się dziecka w innych sytuacjach i miejscach. Jest to wyjście do parku, na wycieczki, na basen (na który dziecko zacznie uczęszczać od września w ramach nauki pływania). W tych wyjściach na początku mogą uczestniczyć rodzice, ale ten czas jest czasem kiedy dziecko przez dwie, trzy godziny dziennie jest w grupie pod opieką nauczyciela wspierającego.

Mentor/Przewodnik - jest to nauczyciel wspierający dziecko od klasy I. Jego głównym zadaniem jest przeprowadzenie dziecka z przedszkola do szkoły. W tym celu już w styczniu nawiązuje współpracę z rodzicami i z otoczeniem przedszkolnym. W przedszkolu ustalany jest harmonogram jego działań. W zależności od potrzeb dziecka jest zobligowany do uzupełnienia swojego warsztatu np. o elementy niezbędne w prowadzeniu dziecka (system żetonowy), ale też kursy i warsztaty.

Przewodnik wprowadza w świat dziecka nauczyciela wychowawcę i specjalistów ze szkoły w celu ujednoczenia i kontynuacji metod pracy z przedszkola. On też decyduje w porozumieniu z rodzicami i specjalistami, kiedy wprowadzać modyfikację w IPET, którego w pierwotnej wersji jest głównym autorem ze względu na najlepszą znajomość dziecka i jego potencjału.

PROM jest programem realizowanym na ograniczonej przestrzeni między Przedszkolem Integracyjnym i Szkołą Podstawowa Niepubliczną Nr. 38 z Oddziałami Integracyjnym.

Myślę, że istnieje możliwość dostosowania tego programu dla potrzeb placówek publicznych, które dzięki niemu nie będą narażone na koszty związane z niepożądanymi następstwami okresu adaptacji dzieci ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi.

Może więc powstanie w dobie kolejnej reformy dotyczącej dzieci niepełnosprawnych program profilaktyczny, bowiem o wiele trudniej jest odnaleźć właściwą drogę do dziecka niż podążać z nim już sprawdzoną w przedszkolu. Dziecko niepełnosprawne nie jest białą kartką, którą treść ma zapisać dopiero szkoła, jego osiągnięcia po pierwszym etapie edukacji i terapii są potencjałem, którego nie warto tracić przez nieudane przekroczenie progu szkoły.

PROMENADA - czyli zapewniająca bezpieczne i pomyślne przejście z przedszkola do szkoły droga dla dzieci, ich rodziców i nauczycieli.

